

CHECKLIST NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW

THEMA

A. Zorg voor natuur en landschap op het bedrijf en in de omgeving

1. Kruidenrijk grasland

Kruidenrijk grasland biedt een verscheidenheid aan grassen en kruiden; in de loop van de tijd bloeien er steeds weer andere soorten bloemen en kruiden.

Is er kruidenrijk grasland op het bedrijf?

- JA, namelijk hectare
- NEE

2. Plas-dras en greppels

In het vroege voorjaar verzamelen weidevogels zich rondom percelen die vernat zijn. Daar vinden ze voldoende rust en voedsel (wormen en larven) in een vochtige bodem; zo maken de vogels zich klaar voor het broedseizoen. Oude graslanden met greppels zijn uitermate geschikt voor het realiseren van greppelplasdras. Ondergelopen greppels bieden veel voedsel voor weidevogelkuikens.

Is er plas-dras op het bedrijf?

- JA, namelijk hectare
- NEE

3. Stal met nestgelegenheid

Oude boerenschuren, dakranden e.d. zijn favoriete plekken voor tal van vogels. Ze zijn ook nog eens heel nuttig voor de boer omdat ze veel vliegen eten, duizenden per dag! Wist je dat een ouderpaar honderden (max. 400) nestvisites per dag aflegt?

Is er nestgelegenheid op en rond het erf en in de gebouwen?

- JA, namelijk gemiddeld nesten per jaar
- NEE

4. Leven op het erf rondom een boerderij

Een erf kan best netjes zijn, maar dat betekent niet dat er geen ruimte is voor biodiversiteit. Vooral met een gevarieerde inrichting kun je veel betekenen voor bijvoorbeeld vogels en insecten.

Is er ruige natuur op en rond het erf?

- JA, namelijk m²
- NEE

5. Mozaïekbeheer

Creëer variatie! Door te weiden en gefaseerd te maaien is er veel meer ruimte voor biodiversiteit. Door een deel van het land later te maaien hebben weidevogels tijd en ruimte om hun eieren uit te broeden en jongen op te laten groeien. Variatie is daarnaast een vorm van risicospreiding en er ontstaat een hogere diversiteit in ruwvoerkwaliteit.

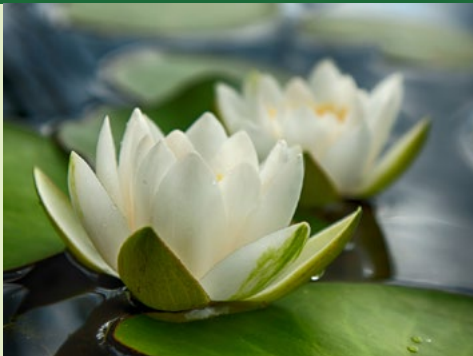

Doet het bedrijf aan mozaïekbeheer?

- JA, namelijk hectare
- NEE

6. Groenblauwe dooradering

Dit bestaat uit lage begroeiing (ruigten, bermen, akkerranden), opgaande begroeiing (heggen, houtwallen, bomenrijen, bosjes) of uit waterelementen (greppels, sloten, poelen). Spaar de oevers zoveel mogelijk in de periode tussen 15 maart en 15 juli, probeer daarnaast gefaseerd water- en oeverplanten weg te maaien ter bevordering van de biodiversiteit.

Is er groenblauwe dooradering op het bedrijf?

- JA, namelijk hectare
- NEE

B. Sluiten van kringlopen, zodat het milieu minder wordt belast

7. Samenwerking melkveehouder - akkerbouwer

Het telen van granen en bonen door een akkerbouwer kan voor een veehouder in de buurt zorgen voor korte ketens. Daarnaast kunnen er eenvoudiger afspraken worden gemaakt over de uitruil van dierlijke mest en eiwitrijke gewassen.

Werkt de veehouder samen met een akkerbouwer in de buurt voor het telen van voer en het leveren van mest?

- JA, op hectare van een akkerbouwer in de buurt wordt voer voor het vee verbouwd
- NEE

8. Regionaal veevoer: granen en bonen

Zowel tarwe als gerst zijn prima granen om te voeren en een gewas als veldbonen is zowel energie- als eiwitrijk. Ook luzerne en voederbieten zijn gewassen die in de regio of op het eigen bedrijf geteeld kunnen worden. Bovendien brengen veldbonen en luzerne als vlinderbloemige ook stikstof in de bodem. Door het gebruik van regionaal veevoer wordt de impact op het milieu verkleind, denk aan minder CO²-uitstoot.

Verbouwt de veehouder zelf of een bedrijf in de buurt energie- en/of eiwitrijke voeders, zoals granen, voederbieten, veldbonen, enz?

- JA, namelijk hectare
- NEE

9. Reduceren van kunstmest

Door gebruik te maken van de stikstofbinding van vlinderbloemigen kan het kunstmestgebruik gereduceerd worden. Je kunt hierbij denken aan witte en rode klaver. In beweid grasland is witte klaver een uitstekende stikstofleverancier.

Komt er klaver in het grasland voor zodat de veehouder kan besparen op kunstmest?

- JA, namelijk hectare (gras) met klaver
- NEE

10. Optimaliseren van bedrijfskringloop

Hierbij gaat het om de kringloop Bodem, Gewas, Vee, Mest. Het efficiënt gebruik maken van nutriënten (inputs) draagt bij aan het reduceren van emissies naar lucht en oppervlaktewater. Denk hierbij aan de hoeveelheid en tijdstip van mest uitrijden, kwaliteit van de mest en de hoeveelheid krachtvoer. Ook door inrichtingsmaatregelen in de stal (scheiden van gier en mest) en op het erf kunnen emissies worden voorkomen.

Probeert de veehouder verliezen uit de kringloop te beperken?

- JA, met de volgende maatregelen:

(bijv. mest beter benutten, emissieverliezen beperken, enz.)

- NEE

C. Benutten van natuurlijke biodiversiteit die de productie ondersteunt

11. Beweiding

Beweiding wordt ook wel gezien als het visitekaartje van de Nederlandse melkveehouderij. Je kunt naar weidegang kijken vanuit verschillende perspectieven, denk aan: maatschappij & imago, dier & welzijn, milieu en economie.

Worden de koeien geweid?

- JA, namelijk dagen per jaar en uren per dag
- NEE

12. Organische mest

Organische meststoffen zoals vaste mest, bokashi en compost bevatten veel organische stikstof die langzaam beschikbaar komt. Organische mest is voeding voor het bodemleven en stimuleert de rode worm. Vanuit landbouwkundig oogpunt wordt organische mest vaak in de nazomer uitgereden. Bij het weidevogelbeheer vaak in het voorjaar. Dat zorgt er namelijk voor dat het gras niet te snel groeit en de vegetatie niet te hoog en te zwaar wordt voor weidevogels.

Wordt gebruik gemaakt van organische mest (ruige mest) of compost?

- JA, op ha per jaar
- NEE

13. Robuuste veerassen

De dubbeldoelkoeien geven vaak wat minder melk, maar zijn beter beleeft. Ook is de gezondheid en vruchtbaarheid van deze dieren vaak beter. Het mindere melkgeld wordt dan gecompenseerd door meer geld voor omzet en aanwas en door lagere gezondheidskosten. Naast de oude Friese veerassen zijn er meer dubbeldoel rassen die veel gebruikt worden. Denk aan: Fleckvieh, MRIJ, Blaarkop en Montbeliarde.

Is het fokbeleid gericht op het fokken van robuuste koeien

- JA, met de volgende maatregelen:
- NEE

14. Oud grasland

Oud grasland is om te koesteren! Het wordt gekenmerkt door een hoog organische stofgehalte, met een actief bodemleven. Gebleken is dat in percelen met een hoog organische stof gehalte de opname van nutriënten en water efficiënter is.

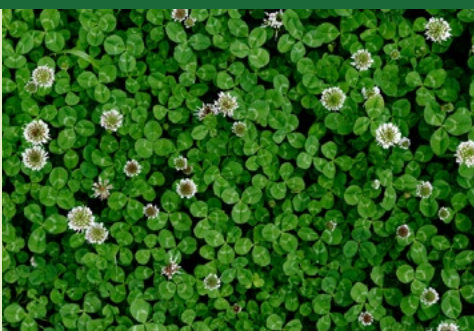

Streeft de veehouder naar meer oud grasland?

- JA, met de volgende maatregelen:
- NEE

15. Gebruik van klavers en kruiden

Diverse graslanden met meerdere soorten grassen, klavers en kruiden dragen bij aan een goede bodemstructuur. Door het verschil in wortelingstructuur en wortelingsdiepte ontstaat er een weerbare graszode die beter bestand is tegen droge omstandigheden en de opname van vocht, nutriënten en mineralen vanuit diepere lagen bevordert.

Staan er klavers en kruiden in het grasland?

- JA, namelijk op hectare
- NEE

Deze opdracht is grotendeels ontworpen door Living Lab Fryslân, www.livinglabfryslan.fr/

